

fen) om, at der var filllet temmelig store Fordringer med Hensyn til Mathematikundervisningen i dette Lovforslag. Jeg har ganske vist set den Motivering, som den høitærede Marineminister har ansøgt for, at han har nævnt Bogstavregning og Eignende; den høitærede Marineminister siger, at den mathematiske Forberedelse er opstillet meget fyldigere end tidligere, at Vedkommende, der skal have Undervisning, kan være istand til at tyde de mange Bogstavformler, der forekomme i Navigationen. Jeg tror oprigtigt talt ikke, at det er til nogen overdreven stor Nytte. Jeg kan indrømme, at det vilde være nyttigt, hvis man kunde lære noget i en saadan Udstrækning, at han i Virkeligheden kunde udvikle Formlerne. Jeg er enig i, at en grundig Undervisning altid er det Bedste; men, som sagt, det vilde fordre altfor megen Tid, og jeg tror derfor heller ikke, at den høitærede Marineminister har forstaaet "Formlernes Udvikling" paa denne Maade. Mathematiken — ialtsaa det, her staar, — er jo et fuldstændigt Tillæg til Loven af 6te Marts 1869, hvor der kun ansøges i Punkt 1: „Rundstab i Seren om almindelige Brøker, Decimalbrøf osv.“ og i Punkt 2: „Rundstab om Jordfloden, dens Form, Størrelse osv.“ Det lille Ord: „Rundstab“ begrænses jo allerede temmelig det, som kan fordrøes, og indsnævrer paa en temmelig betegnende Maade Lovens Mening. Dette Ord er jo udeladt her i den ny Lov under Punkt 2 om Mathematiken, og for mig staar det ikke klart, om det ikke vil være muligt — jeg mener selvfølgelig ikke, at det er Tanke i dette Dieblit — paa dette Grundlag og efter den Maade, hvorpaa Punkt 2 er affattet, at man kan have frie Hænder til at udvide Undervisningen mere og mere, saa at man efterhaanden kommer ind paa et fuldstændigt videnskabeligt Grundlag for Undervisningen af Styrmandsseksamerne, medens vi dog maa fastholde, at det Praktiske netop i denne Bedrøft: at fare til Søs, har en ligesaa stor Berettigelse som Theorien. Det har i alt Fald undertiden vist sig for mig i Livet, at den Mand, som var særdeles slyng i det Praktiske, tilbøds har manglet Evnen til at tilegne sig det Theoretiske, og at omvendt den Mand, der var meget slyng i Videnskaben, har manglet Noget i den praktiske Udøvelse af sin Gjerning. Det er det, jeg gjerne vilde have skulde balancere med hinanden saaledes, at Lovens Fordring ikke for Mathematikens Vedkommende blev saa streng, at den bortskræmmede dygtige Sømand fra at underkaste sig denne Eksamen. Det er naturligvis ikke saa slem, som det ser ud i Forslaget; men naar man sammenligner Nr. 1 og 2 i Loven af 1869 med alle de Ord i det nærværende Lovforslag, som for den Klasse af Mennesker fremstille sig ganske anderledes afstrækkende end for os, saasom Pyramide, Cylinder, Kugler o. s. v., da er Forskjellen saa

stor, at jeg virkelig fra mit Standpunkt maa fastholde Indskrænkningen i Lovforslaget for Mathematikens Vedkommende, saa at Fordringerne blive noget mindre. Jeg skal dernæst gaa over til Navigationen. Med Hensyn til denne, det vil sige den terrestriske Del af Navigationen, skal jeg henvise til mine tidligere Ytringer idet jeg ligeledes der kunde have ønsket Ordet „Rundstab“ indført i Begyndelsen af Linierne. Jeg ser der, maasse med Urette, igjen den samme Fare for, at man kan udvide Fordringerne temmelig betydeligt. Jeg glemte før en Bemærkning, og den skal jeg nu sige til, den nemlig, at der under Punkt II. staar „uden Bevisførelse“, det er en yderligere Garanti for, at det ikke er den høitagtede Ministers Mening at føre Undervisningen altfor vidt, i alt Fald ikke saa vidt, som det erede Medlem for Ribe Amts 2den Valgtreds (Sviid) nævnte. Hvad derimod angaar den astronomiske Del af Navigationen, da kan jeg ingen Indvendinger gjøre derimod, fordi de Observationer, der ere nævnte, ere fastsatte saa bestemt, at der ikke er nogen Tvivl om, hvor langt eller hvor kort man skal gaa i Undervisningsplanen. En Mangel ved det, man forlanger, tror jeg, er den, at der under Observationer ikke er ansøgt stedlige Observationer. Jeg ansøfer selvfølgelig dette, fordi Kjendskab til de forberedende Observationer, som man maa have, for at kunne udføre de stedlige Observationer, allerede kræves af Eleverne. Jeg anser saadanne stedlige Observationer for overordentlig gode og gavnlige. Hvorvidt det staar i den høitærede Ministers Magt med Tiden at faae indført autoriserede Lærebøger, veed jeg selvfølgelig ikke; men jeg maa dog udtale som mit Ønske og som Noget, jeg maatte anse for særdeles heldigt, om der var bestemte Bøger, der bleve lagte til Grund for Undervisningen, idet man da igjennem disse Bøger, saalange de bleve anvendte ved Undervisningen, dog altid havde en Grændse for, hvor langt man kunde udstrække de i Lovforslaget opstillede Fordringer i Mathematik og den terrestriske Del af Navigationen. Jeg skal overspringe de Bemærkninger, jeg kunde have at gjøre om Massinlæren, idet jeg, som jeg allerede har sagt, fra dette Punkt kan være enig med det erede Medlem fra Ribe. — Med Hensyn til § 5 skal jeg henstille til erede Medlemmer i Thinget, om det ikke kunde være tvivlsomt, om vedkommende Elever, der vilde indstille sig til 2den Afdeling, bør være nødsagede til at gaa igjennem en Stole, som har Indstillingsret. Jeg tænker særlig paa de Fag, der ere stillede op som Fordringer under 2den Afdeling; men jeg skal strax indstøbe den Bemærkning, at Fordringerne fra Ministeriets Side ere stillede paa en overordentlig liberal Maade. Loven tillader dem, der ønske at tage den 2den Afdeling, at tage de enkelte Fag stykkevis og da indstille sig til hvert